

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte

Timofti Vladimir

judecători

Toma Nadejda

Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2018, în cauza penală în privința lui

Constantinov Dmitri XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 16.11.2017 – 13.12.2017;*
2. *Instanța de apel: 30.01.2018 – 12.04.2018;*
3. *Instanța de recurs: 13.09.2018 – 14.11.2018.*

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 13 decembrie 2017, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, Constantinov Dmitri a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal la 2 (doi) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 (un) an.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea aplicată lui Constantinov Dmitri, cu stabilirea unui termen de probă de 1 (un) an, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 (un) an, obligându-l pe condamnat să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent; să participe la toate programele de consiliere, să acorde o susținere materială familiei victimei.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat, că Constantinov Dmitri, la data de 04 septembrie 2017, aproximativ la ora 15:20, conducând automobilul de model „Toyota RAV-4” cu numerele de înmatriculare XXXXX, fiind treaz, deținând permis de conducere pentru categoria „A” și „B”, valabil pentru categoria mijlocului de transport pe care-l ghida, se deplasa pe traseul din or. Comrat, strada Tretiacov, în condiții meteo normale, pe timp de zi, suprafața carosabilului uscată, aflându-se în perimetrul de acțiune a indicatoarelor de informare rutieră 5.63 - 5.65 Regulamentului

Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea de Guvern a RM nr.357 din 13.05.2009 în vigoare din 15.09.2017, manifestând un comportament neglijent, nu a ținut permanent seama de împrejurări, de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei necesare deplasării în siguranță, determinarea benzii de circulație și modului de conducere a vehiculului, nu a apreciat corect situația rutieră reală pe drum în care se afla vehiculul în momentul respectiv, nu a manifestat prudență sporită la trafic întrucât conducea automobilul prin localitate, nu a adaptat conducerea automobilului la situația rutieră, nu s-a isprăvit cu conducerea automobilului, nu a reacționat adecvat, n-a luat în considerație stare de lucruri în traficul rutier ce reflectă gradul de protecție a participanților la el împotriva accidentelor și consecințelor acestora, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, nu a adaptat o conduită corespunzătoare a condițiilor de drum care iar garantează securitatea circulației în rezultatul la ce încălcând regulile de securitate a circulației rutiere și dispunând de posibilitatea de a evita tamponarea conform concluziei expertizei tehnico - criminalistice nr. 34/12/1-R-5789 din 01.11.2017, a tamponat pietonul minor Dogaru Roman Mihai, a. n. XXXXX, care traversa carosabilul relativ sensului de deplasare al automobilului condus de Constantinov Dmitri de model „Toyota RAV 4”, cu numere de înmatriculare XXXXX, cauzându-i părții vătămăte Dogaru Roman, a. n. 2010, ca urmare a impactului produs, conform raportului de expertiză judiciară (medico-legală) nr. 240-D din 23.09.2017 vătămări corporale grave, prin ce a încălcat cerințele art. 22 alin. 4) din Legea nr. 131-XVI din 07.06.2017, privind siguranța traficului rutier, potrivit căruia: *„participanții la trafic sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluiditatea și siguranța traficului, să nu pericliteze siguranța unor alți participanți la trafic”,* cerințele pct. 3 al RCR, potrivit cărora: *„participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sunt provocate de circumstanțe iminente”.*

Urmările survenite, cauzarea vătămărilor corporale grave pietonului Dogaru Roman, sunt în legătură cauzală directă cu încălcarea de către Constantinov Dmitri nemijlocit a prevederilor Regulamentului Circulației Rutiere în vigoare, și anume: Art. 10 (1) - Persoana care conduce un autovehicul trebuie: să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum. Art. 45 (1) - Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră. Art. 45 (2) - în cazul în care limita de vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului. Art. 46 - Conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza până la limita care i-ar garanta siguranța traficului

sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lângă: copii, persoane de vârstă înaintată, precum și persoane cu semne evidente de invaliditate.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, conform indicilor: *încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care condamnatul Constantinov Dmitri să fie obligat la achitarea cheltuielilor de judecată în bugetul de stat și anume a sumei de 1440 lei.

În motivarea apelului a indicat că, instanța de judecată a respins cerința procurorului de încasare din contul inculpatului Constantinov Dmitri a cheltuielilor de judecată ce au fost suportate la formularea concluziilor în cadrul expertizei medico-legale executate de către Centrul de medicină legală Secția de medico-legală din or. Hâncești în sumă de 320 lei și a expertizei judiciare expertiza auto - tehnică în sumă de 1120 lei, iar în total suma de 1440 lei. După primirea rechizitoriului Constantinov D. nu a contestat cheltuielile judiciare, iar prima instanță a dispus respingerea încasării acestora.

Mai mult ca atât, în cadrul procesului penal, fiind audiat în instanța de judecată, inculpatul Constantinov D. a solicitat examinarea cauzei penale în procedură simplificată conform prevederilor art. 364/1 din Codul de procedură penală, astfel recunoscând săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicitând ca judecată să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală. Astfel conform informație anexate la rechizitoriu sunt prevăzute cheltuielile judiciare suportate în cadrul efectuării urmăririi penale în mărime de 1440 lei, cu care inculpatul Constantinov Dmitri, dat fiind faptul că a acceptat examinarea cauzei conform prevederilor art. 364/1 din Codul de procedură penală, a acceptat să suporte și aceste cheltuieli.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2018 a fost respins ca nefondat apelul declarat de procuror, cu menținerea hotărârii atacate.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în corespundere cu prevederile art. 364/1 Cod de procedură penală, probele fiind apreciate corect prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, prima instanță corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Constantinov Dmitri de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Instanța de apel a menționat că, acuzatorul de stat a contestat sentința doar în partea ce ține de respingerea cerinței procurorului privind încasarea din contul inculpatului Constantinov Dmitri a cheltuielilor de judecată, și în acest sens, a indicat că, potrivit art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală expertiza medico-legală se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea: gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale a părții vătămate; cât și în alte cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, iar, conform alin. (2) din

același articol, la momentul comiterii infracțiunii, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Totodată, potrivit articolului 75 alin. (3) al Legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14 aprilie 2016 în vigoare din 10 decembrie 2016, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la articolul 142 alin. (2) Cod de procedură penală al Republicii Moldova, iar potrivit materialelor cauzei, rapoartele de expertiză vizate, sunt efectuate, în temeiul ordonanțelor emise de organul de poliție.

Prin urmare, ordonatorul expertizelor sunt reprezentanții unei instituții publice, astfel prevederile legale la care a făcut trimitere apelantul nu stabilesc asemenea cheltuieli ce pot fi încasate din contul inculpatului (relevantă în acest context fiind practica judiciară - decizia Curții Supreme de Justiție din 29 noiembrie 2017 privind-l pe Codreanu V.).

6. Decizia instanței de apel, pronunțată integral la data de 24 mai 2018, este atacată, la 23 iunie 2018, cu recurs ordinar de către procuror, care, invocând prevederile art.427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, în partea ce ține de neîncasarea cheltuielilor judiciare, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivare invocă că, instanța de apel nu a luat în considerație că în cadrul instrumentării cauzei penale de către stat au fost suportate cheltuieli pentru efectuarea raportului de expertiză medico - legală nr. 204/D din 23 septembrie 2017 și raportului de expertiză auto - tehnică nr. 34/12/1-R-5789 din 01 noiembrie 2017 (vol. I, f. d. 162-163, 182-188) în sumă de 1440 lei, sumă ce urmează a fi încasată din contul inculpatului în beneficiul statului, conform art.art.227-229 Cod de procedură penală, iar instanță, contrar prevederilor art.art.385 alin.(1) pct.14), 397 pct.5) Cod de procedură penală, nu a dispus acest fapt.

De asemenea, recurentul menționează și modificările operate la legea procesual penală din data de 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2017, prin care a fost abrogat alin.(2) al art.143 Cod de procedură penală, astfel că, inculpatul urmează să suporte aceste cheltuieli în baza culpei sale infracționale.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Analizând decizia atacată, Colegiul penal consideră că sunt nefondate alegațiile acuzatorului de stat privind menținerea de către instanța de apel a hotărârii primei instanțe în ce privește respingerea cererii procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, deoarece la judecarea apelului declarat de procuror, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, respectând prevederile art. 414 alin. (1), (5) și 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a

pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct. 5 din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Mai mult ca atât, instanța de recurs reține faptul, că argumentele invocate de recurent au constituit obiect al examinării la judecarea cauzei în instanța de apel, și asupra acestora instanța judecătorească s-a expus argumentat în hotărârea pronunțată.

Totodată, Colegiul penal consideră necesar de a notifica prevederile art. 227 Cod de procedură penală, potrivit cărora: alin. (1) cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Alin. (2) cheltuielile judiciare cuprind sumele: pct. 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; pct. 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; pct. 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; pct. 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; pct. 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală. Alin. (3) cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Astfel, norma citată supra prevede clar și evident care anume cheltuieli urmează a fi puse pe seama inculpatului, însă la această categorie nu se includ cheltuielile suportate la efectuarea expertizei medico - legală nr. 204/D din 23 septembrie 2017 și raportului de expertiză auto - tehnică nr. 34/12/1-R-5789 din 01 noiembrie 2017, or, potrivit art. 143 alin. (1) pct. 2) și pct. 6) Cod de procedură penală, expertiza judiciară se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale, și altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.

Prin urmare, aceste cheltuieli sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și strict necesare, în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentar suportate de către organul de urmărire penală sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecării cauzei.

Drept urmare, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, or, potrivit art. 227 alin.(1), (3) și art. 229 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuieli suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, în vederea demonstrării vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunilor imputate, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Cu referire la alegația procurorului, precum că prin abrogarea alin. (2) al art.143 Cod de procedură penală (Legea nr.316 din 22.12.2017, publicată în Monitorul Oficial nr.40-47/108 din 09.02.2018) se atestă intenția legislatorului, de a pune cheltuielile judiciare în sarcina inculpatului, Colegiul penal consideră că nu este întemeiată, or, instanța de apel și-a motivat soluția pe prevederile legale în vigoare.

În aceste condiții instanța de recurs consideră, că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide, că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar declarat de procuror se declară inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2018, în cauza penală în privința lui **Constantinov Dmitri XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **13 decembrie 2018**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Boico Victor